

opusdei.org

Meditacija. Pelenų trečiadienis

Skatinti širdies atsivertimą,
ypač šiuo laiku. Atgailos darbai:
dažna išpažintis,
apsimarinimas, išmalda...
Gavėnia, laikas labiau priartėti
prie Viešpaties.

2025-03-05

I. Prasideda Gavėnia, atgailos ir
vidinio atsinaujinimo metas,
parengiantis Viešpaties Velykoms¹.
Bažnyčios liturgija kviečia mus be
paliovos skaistinti savo sielą ir vis
pradėti iš naujo.

*Tačiau dabar, – tai Viešpaties žodis, –
grįžkite pas mane visa savo širdimi,
pasninku, verksmu ir raudojimu;
persiplėškite širdis, o ne drabužius.
Grįžkite pas Viešpatį, savo Dievą, nes
jis maloningas ir gailestingas...²,
skaitome pirmame šios dienos Mišių
skaitinyje. Ir tuomet, kai ant mūsų
galvų barstomi pelenai, kunigas
mums primena Pradžios knygos
žodžius po gimtosios nuodėmės:
*Memento homo, quia pulvis
es...Atmink, žmogau, jog dulkė esi ir
dulkėmis virsi*³.*

*Memento homo... Atmink, žmogau...
Ir nepaisant to kartais pamirštame,
kad be Viešpaties esame niekas. „Iš
žmogaus didybės be Dievo ši Pelenų
trečiadienį telieka krūvelė dulkių ant
lėkštės altoriaus pakraštyje, kuriomis
Bažnyčia pažymi mums kaktą tarsi
mūsų pačių medžiaga“⁴.*

Viešpats nori, kad atitoltume nuo
žemės dalykų ir atsigrežtume į Jį, kad

paliktume nuodėmę, kuri sendina ir žudo, ir grįžtume prie Gyvenimo ir džiaugsmo Šaltinio: „Pats Jėzus Kristus yra aukščiausia visos Gavėnios malonė. Jis pats nuostabioje Evangelijos paprastybėje stoja prieš mus“⁵.

Atgręžti širdį į Dievą, atsiversti – tai būti nusiteikusiems imtis visų priemonių, kad gyventume taip, kaip Jis tikisi mus gyvensiant, būti nuoširdiems sau, nemėginti tarnauti dviems šeimininkams⁶, mylėti Dievą visa siela ir atmesti iš savo gyvenimo bet kokią sąmoningą nuodėmę. Ir tai – esamose darbo, sveikatos, šeimos ir kitokiose aplinkybėse, kiekvieno savose.

Jėzus mummyse ieško atgailaujančios širdies, pripažįstančios savo klaidas bei nuodėmes ir pasiryžusios jas pašalinti. Tuomet atsiminsite savo nedorus kelius ir negerus darbus...⁷
Viešpats trokšta nuoširdaus

sielojimosi dėl nuodėmių, ir tai pirmiausia pasireišk sakramentinėje Išpažintyje, taip pat mažais apsimarinimo ir atgailos darbais, padarytais iš meilės: „Atsivertimas mums reiškia iš naujo ieškoti Dievo atleidimo ir stiprybės susitaikinimo Sakramente, o tai yra vėl vis pradėti, eiti į priekį kiekvieną dieną“⁸.

Kad paskatintų mūsų atgailą, kurią mums siūlo Bažnyčia, šios dienos liturgijoje – psalmė, kurioje karalius Dovydas išreiškia savo atgailą, o su juo ir daugybė šventųjų, prašę Viešpaties atleisti. Taip pat ir mums ji padeda maldoje: *Pasigailėk manęs, Dieve, iš savo gerumo; iš savo begalinio gailestingumo sunaikink mano maištingus darbus, sakome Jėzui.*

*Nuplauk ir numazgok mano kalnę,
nuvalyk nuo manęs mano nuodėmę!
Savo maištingus darbus aš gerai*

*pažištu, nuolat man prieš akis mano
nuodėmė. Tau, tiktai tau nusidėjau.*

*Sukurk man tyrą širdį, o Dieve,
manyje atsidavusią dvasią atnaujink.
Neatstumki manęs nuo savo Artumo,
neatimk savo dvasios šventosios.
Išganymo džiaugsmą man vėl
sugrąžinki, dvasios uolumas mane
tepalaiiko. Viešpatie, atverk mano
lūpas, ir mano burna skelbs tavo
šlovę.*

Viešpats mumis rūpinsis, jei šiandien
kaip trumpą karštą maldą jam iš
širdies kartosime: *Sukurk man tyrą
širdį, Dieve, ir atnaujink manyje
atsidavusią dvasią.*

.....

II. Tikrasis atsivertimas pasirodo per
elgesį. Troškimai taisyti turi
pasireikšti mūsų darbe ir studijose,
elgsenoje su šeima, mažuose
Viešpačiui aukojamuose

apsimarinimuose, kurie daro malonesnį bendrabūvį mūsų aplinkai, o darbą – veiksmingesnį; be to, pasiruošiant ir stengiantis dažnai eiti išpažinties.

Taip pat Viešpats šiandien prašo iš mūsų kiek ypatingesnio apsimarinimo, kurį aukojame su džiaugsmu: susilaikymo ir pasninko, kuris „stiprina dvasią, apmarindamas kūną ir juslingumą; kelia sielą į Dievą; numuša geidulingumą, suteikdamas jėgų įveikti ir sušvelninti savo aistras, ir taip nuteikia širdį, kad neieškotų ko kito, kaip visame kame patikti Dievui“⁹.

Gavėnios metu Bažnyčia mūsų prašo šių atgailos įrodymų (susilaikymas nuo mėsos pradedant nuo 14 metų ir gavėjimas tarp 18 ir 59 imtinai), kurie mus priartina prie Viešpaties ir teikia sielai ypatingą džiaugsmą; taip pat išmalda, kuria, aukojama su

gailestinga širdimi, norima kiek paguosti vargą patiriantįjį ar pagal savo išteklius prisidėti prie apaštalinio veikimo sielų labui. „Visi krikščionys gali praktikuoti išmalda, ne tik turtingi ir išgalintys, bet ir iš vidutinės padėties ir net vargšai; taip tie, kurie nelygūs savo pajėgumu duoti išmalda, yra panašūs meile ir lipšnumu, su kuriuo tai daro“¹⁰.

Neprisirišimas prie materialių dalykų, apsimarinimas ir susilaikymas apvalo mūsų nuodėmes ir padeda mums sutikti Viešpatį savo kasdienybėje. Nes „kas ieško Dievo norėdamas ir toliau tenkinti savo įgeidžius, tas ieško jo naktį, o naktį jo neras“¹¹. Šio apsimarinimo šaltinis daugiausia bus kasdienėse pareigose: tvarkoje, punktualume pradėti darbą, intensyvume, su kuriuo jį atliekame, ir t. t.; bendrame gyvenime su kitais rasime progų apmarinti savo egoizmą ir prisidėti kuriant aplink save mielesnę

atmosferą. „O geriausias
apsimarinimas, kuris stengiasi įveikti
– mažose smulkmenose, visą dieną –
kūno geidulingumą, akių
geidulingumą ir gyvenimo puikybę.
Apsimarinimai, kurie nekamuoja
kitų, kurie daro mus mandagesniais,
supratingesniais, atviresniais
visiems. Tu nebūsi apsimarinęs, jei
esi įžeidus, jei priklausai vien nuo
savo egoistinių polinkių, jei pajungi
sau kitus, jei nesugebi atsisakyti to,
kas nebūtina, o kartais ir to, kas
reikalinga; jei nuliūsti, kai reikalai
klostosi ne taip, kaip esi numatęs.
Kita vertus, būsi apsimarinęs, jei
moki tapti visiems viskuo, kad visus
išgelbėtum (žr. 1 Kor 9, 22)”¹².
Kiekvienas turime susidaryti
konkretų apsimarinimų planą, ką
ketiname kasdien per šią Gavėnią
aukoti Viešpačiui.

III. Negalime leisti, kad ši diena praeitų sieloje neskatinant gilaus ir veiksmingo troškimo dar kartą sugrįžti, kaip sūnui palaidūnui, kad būtume arčiau Viešpaties. Šventasis Paulius antrame Mišių skaitinyje mums teigia, jog tai puikus laikas, kurį turime panaudoti atsivertimui: *Norime jus išpėti: neimkite Dievo malonės veltui (...) Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena!*¹³ Ir Viešpats kiekvienam iš mūsų širdies gilumoje kartoja: *Atsiverskite. Atsigręžkite į mane visa širdimi.*

Dabar mums duotas laikas, kuriuo šią naują pradžią Kristuje palaikys ypatinga Dievo malonė, būdinga prasidėjusiam liturginiam laikotarpiui. Todėl Gavėnios žinia kupina džiaugsmo ir vilties, nors tai ir atgailos bei apsimarinimo žinia.

„Kai vienas iš mūsų pripažįsta esąs liūdnas, turi galvoti: nesu

pakankamai arti Kristaus. Kai vienas iš mūsų savo gyvenime pripažįsta, pavyzdžiui, polinkį į prastą nuotaiką, blogą ūpą, vėl turi taip galvoti; nepermesk kaltės aplinkos dalykams, nes tai būdas apsipažinti, būdas ieškojimus nukreipti neteisinga linkme“¹⁴. Kartais tam tikrą apatiją ar liūdesį gali lemti nuovargis, liga..., bet dažniau jie apima stokoiant dosnumo tame, ko Viešpats iš mūsų prašo, mažai stengiantis apmarinti jautimus, nesirūpinant kitais. Žodžiu, kyla iš drungnumo būsenos.

Būdami šalia Kristaus, visada randame priemonių prieš galimą drungnumą ir jėgų nugalėti trūkumams, kurie kitaip mums būtų neįveikiami. „Kai kas nors sako: ‘Esu nepagydomas tinginys, nesu atkaklus, nesugebu pabaigti, ko imuosi’, turėtų galvoti (šiandien): ‘Nesu pakankamai arti Kristaus’. Todėl tai, ką kiekvienas iš mūsų pripažįsta savo gyvenime kaip

trūkumą, kaip negalią, turėtų tuoj pat griebtis tokio nuoširdaus ir tiesioginio sąžinės patikrinimo: ‘Neturiu ryžto, nesu arti Kristaus; neturiu džiaugsmo, nesu arti Kristaus’. Turiu liautis galvojęs, jog kaltas darbas, kalta šeima, tėvai ar vaikai... Ne. Slapta kaltė ta, kad nesu arti Kristaus. O Kristus man vis sako: Atsigrežk! Grįžkite pas mane visa savo širdimi! (...) Laikas kiekvienam pajusti Jėzaus Kristaus raginimą. Kad tie, kurie kartais jaučiame polinkį atidėti šį sprendimą, žinotume, jog išmušė valanda. Tie, kurie nusiteikę pesimistiškai ir mano, kad jų ydoms nėra vaistų, tegu žino, jog atėjo valanda. Prasideda Gavėnia; žiūrėkime į ją kaip į keitimosi ir vilties laiką”¹⁵.

---

1 Plg. Vatikano II Susirinkimas, konst. *Sacrosanctum Consilium*, 109.

2 Jl 2, 12.

3 Pr 3, 19.

4 J. Leclercq, *Siguiendo el año litúrgico*, Madridas, 1957, p. 117.

5 Šv. Jonas Paulius II, homilija Pelenų trečiadienį, 1979 m. vasario 28 d.

6 Plg. Mt 6, 24.

7 Ez 36, 31–32.

8 Šv. Jonas Paulius II, Laiškas *Novo incipiente*, 1979 m. balandžio 8 d.

9 Šv. Pranciškus Salezietis, *Pamokslas apie pasninką*.

10 Šv. Leonas Didysis, valandų liturgija, ketvirtadienis po Pelenų dienos, antrasis skaitinys.

11 Šv. Kryžiaus Jonas, *Cántico espiritual*, 3, 3.

12 Šv. Chosemarija Eskriva, *Kristus eina pro šalį*, 9.

13 2 Kor 6, 1–2.

14 A. M. Garcia Dorronsoro. *Tiempo para creer*, p. 118.

15 Ten pat.

Francisco Fernández-Carvajal.
Kalbėti su Dievu. II tomas:
Gavėnia, Didžioji savaitė,
Velykos. Katalikų pasaulio
leidiniai, 2006. Iš ispanų kalbos
vertė Zigmantas Ardickas.